

ся, що всі ми плачемо за цим сльотом, за всі ті гори і терпіння, які спричинюють собі самі люди, не знати за що. Чи не ліпше би було замість різати і мучити себе — жити всім в братерській взаємній згоді? Пречиня а досить місця для всіх на землі!...

Ради душі спасення?

В глибокій яру, оточеній мов короною спічастими смереками, що збігає до берега Північної Саскечеван-Ріки, підводять ся до неба, мов північниця, чорна забудова копальні вугля: вишка, в котрій то догори, то в долину бігають візки з вуглем, поміст 20 стіп високий над землею з будкою, з котрого зсипають вугля, низька, з розлогим дахом пона з трима машинами і невеличка контора управління, переповнена рескалами, джоғанани, ліхтарями і баньками від нафти... звичайна канадійська „майна“. З громом летить чорна викопаліна у величезний застром, під котрим стоять фіри, по черзі беруть вугля і віддають. Крики: лайки фірманів, грохот виходячого зпід землі візка, стогін машини, трім розладованого вугля вже здалека дають знати, що копальня є в руху.

Зимове сонце сідає за високими, стрімкими берегами і червоною фарбою поливає смерекові і соснові ліси. Небо, хмари і могутні груди закованої в кригу, вкритої снігом річки — все червоне. Річкою до гори гадують вельє сповзана, блискуча дорога до міста. На ній чорніють десятки фір. Одні пішли до міста, другі вертають по новий ладунок.

Легенкий мороз. Вечірня тиша над диким простором канадійських лісів. Як відійдеш від копальні, то далеко чути репінє снігу під геть йдучими санями.

Ось заревла машина: 5-та година. І з нори, що в яру за стайнею, мов мурашки, стали вилазити з під землі гірники: чорні, маленки, з джоғанани за плечима, з лампками на кашкетах, блді, змучені тяжкою працею, затроєні газами та димом зле-протвірюваної копальні. З відерцями для їди в руках вони розтяглись низькою по дорозі, де їм на зустріч йшли з міста такі самі, тільки з умітими лицами, але ще блдіші, їхні заступники на ніч.

Появляючись з дошки коло контори желізні кільця, кожний зі своїм номером, хто норою, хто у візку усі пезли під землею, і пезабаром у груди знова впились гірничі джоғанани та рескалі, і візки з здобутою викопаліною знов загуркотили у було замовкшій вишці.

На поверхні землі лишилось тільки четверо людей: у конторі робить обрахунок нічний форман Дед, у шопі коло машин сидить машиніст Француз Бужо, на допоміжній відбірає і виладує візки з вуглем Русин Стіф Іванчук, а в долині серед навалених купами слупів і дошок ходить з ліхтарем поважаний всіма місцевими греко-католиками сорок літний Іван, або вже по канадійському Джан Олейко. Його обов'язком було подавати на долину слухи, дошки і воду на жадане гірників.

Стемпіло. Зійшов місяць, і від лісів упали довгі, чорні тіні. Візки без ушину йдуть з під землі, гремють лоток, дзвонять сігналі, чути коменду.

Пан Олейко був нині не задоволений; дуже змучає згадувати „найякшійшого шляха“. Та як-же? Там на горі Іванчук став до роботи, се лиш другий день, і звичайно робота йшла йому невручно, а се страшно гнівлює пана Олейку, котрий хоч і не був уділомцем тої копальні, навіть діставав усього \$2 денно, але відслужив компанії п'ять літ, як один день, ставив інтереси своїх-господарів по-вище усього на світі, звичайно тільки на віри. Віра була перша. — „Шлях би тебе ясний трафив! як він довго візок смарує!... не чує що йому з долини кричать“, буркотів, в лості шпурляючи сокирою об землю пан Олейко.

(Дальше буде).

Справозданє

Центр. Заряду Федерації Укр. Соц. Дем. в Канаді за перший піврік 1913.

Відділи: Купив стемплів: Істнує місяців: Має членів:

	\$	¢	
Montreal, Que.	30.00	6	50
Calgary, Alta.	3.00	6	5
Elmwood, Man.	7.00	6	11.66
Poplar Park, Man.	1.00 (розв'язаний)	6	1.66
Toronto, Ont.	7.50	6	12.05
East Selkirk, Man.	12.00	6	20
Winnipeg, Man.	11.00	6	18.33
Blair Bonetz, Que.	1.00 (розв'язаний)	6	1.66
Coleman, Alta.	10.00	6	16.66
Walkleybergh, Man.	10.30	6	17.16
Vancouver B. C.	10.00	6	16.66
South Porcupine, Ont.	8.00	6	13.33
Gonor, Man.	2.00	4	5
Fort William, Ont.	2.00	4	5
Copper Cliff, Ont.	7.50	4	18.75
Ottawa, Ont.	23.00	4	57.05

Hillcrest, Alta.	6.00	4	5
Huba'to, Alta.	2.00	3	6.66
Michel, B. C.	3.00	3	10
Welland, Ont.	3.00	2	15
Brantfort, Ont.	1.00	2	5
Merritt, B. C.	4.00	3	13.43
Baynes Lake, B. C.	3.00	3	10
Edmonton, Alta.	10.00	2	50
Transcona, Man.	3.40	1	34

Вільних членів 3

Разом Членів 432.01

Куплено стемплів за \$180.70

Федерація числить 23 відділи, з чого припадає на:

Відділи:	Членів:
Клебек	1
Онтаріо	7
Манітобу	6
Альберту	5
Бритіш Колумбію	4

В 1912 р. Федерація числила 147 членів. За 6 місяців аросло 235 членів більше.

Приходи.

	\$	¢
3 партійних стемплів	180.70	
Вкладки вільних членів	9.00	
3 чартерів	30.00	
3 конституції	5.75	
3 легітиміційних коверт	1.95	
3 стемплів організаційного фонду Ф. У. С. Д.	16.75	
Від 20 лютого до першого мая сколяктовано на мітингах в Манітобі і Онтарію на організаційний фонд Федерації	101.49	
Всього разом	\$345.64.	

Розходи.

	\$	¢
Куплено стемплів від Д. Е. К.	50.00	
Ваславо на чартери до Д. Е. К.	30.00	
Кліп, рисунок і друки стемплів О. Ф.	28.00	

Подорож організатора на конвенцію 22 лютого до Ванвінегу	65.30
Організаційна подорож організатора Федерації від 20 лютого до 1 мая в Манітобі і Онтарію (желізниця, оголошення, галі)	113.80
Кореспонденція	6.87
Оплата поштових пересилок	2.65
Інші дрібні видатки	2.75
Разом	\$299.37

В касі позистає	46.27
З сего треба заплатити довг Д. Е. К.	16.00
Чиста готівка	\$30.27

МАЙНО Федерації в партійних стемплях 19.30	
В стемплях організаційного фонду	483.25
Разом	502.55

Майно Федерації знаходиться ще в „Р. Н.“ як колекта на прес. фонд, однак Видавничі Спілка „Р. Н.“ не надіслала нам ще справозданья. В першій півроку повстало 10 нових відділів. Організатор виголосив в Монтреалі 24 рефератів, в Манітобі і Онтарію 30, з того 25 було протестуючих.

А. Дмитришин,
секр. Ф. У. С. Д. в Канаді:

ВІСТІ ЗІ СТАРОГО КРАЮ.

По галицьких соймових виборах, склад нового сойму, студентський конгрес української академічної молодіж.

Галицькі соймові вибори вже покінчені. Останні два дні виборів 7 і 8 липня, вибори останнього посла (шестого) зі Львова які відбулися в понеділок 7 липня і вибори з обшарничої курії які відбувалися у вівторок 8 липня — незвичайно цікаві та інтересні були для кожного хто слідить політичне та суспільне життя.

Вибір у столиці краю у Львові мимо того що 93% населення не має права голосування — був се таки днем завзятої та безпосередньої боротьби між двома таборами. Двох кандидатів вождя та духовий провідник Ідеології польської націоналдемократії, соціалістичний ренегат, а теперішній редактор „Słowa Polskiego“ професор університету Гржебскі — ставав як кандидатом вождя що поважав у старім соймі проєкт виборчої реформи — проти кандидата всіх партій який посприяв реформу, провідника поступової польської демократії парламентарного посла і львівського адвоката д-ра Лисевича.

Цілий край з напруженням очікував та слідив вислід тої виборчої. Чи Львів столиці краю, осередок культури, суспільно та політичного життя, чи польська суспільність яка при тому виборі була найбільш заінтересована — чи вони покажуть свою культуру, чи спроможуться пійти раз о-

тверто проти патентованого шовінізму провідника найбільш націоналістичної партії, польської народової демократії? — отсе питання завдавав собі цілий край та нетерпеливо очікував вислуду виборів у Львові. І той вислід, се неабияка радісна несподіванка. Два рази впау у Львові в столицю краю вождь вшех-поляків проповідник шовінізму професор Гржебскі, а послом вишцов поступов. польський демократ д-р Лисевич. Львів і сама польська суспільність столиці, ясно і недвозначно показала що провідникові крайно-го шовінізму нема місця в аї заступництві. Важкою боротьбою виборчою показала що досить для ньой шопок і буч націоналістичних і повалила Гржебського.

Не так відбувалися вибори на другий день 14 поелів обшарничої курії. Ніхто в краю не цікавився тим вибором, ніхто не знав навіть кандидатів. При картах та забави вибирали дідачі — обшарники своїх послів, і вибрали розумієсь самих графів, та консерватистів, майже всіх противників реформи. Так як понеділкові вибори у Львові сегомо липня серед розгару боротьби та напруженої уваги цілого краю — були виборами які заповідали цову будучність, так байдужні вибори з обшарничої курії — були сим-болом останніх вже виборів вимираючої класи суспільної та зашмерлої вже системи.

Новий сойм має вже нових послів. У ньому: 30 Українців і 1 москвофіл (д-р Король), 1 прійи москвофіл (Марков) а решта польських послів так поділяють ся: центрум 34, автономісти 6, народові демократи 10, християнсько-суспільні 9, краківські консерватисти 19, безпартійні консерватисти 3, польські демократи 17, поступові демократи 2, лівовці 14, Німець 1. Крім того а ще 12 вірлієтів, з того 5 польських біскупів, 3 українських єпископів, ректори польських університетів зі Львова і Кракова, ректор львівської політехніки і президент краківської польської а-

кадемії Наук.

В перших днях липня відбувся у Львові студентський конгрес української академічної молодіж Австрії і України російської. Хто знає як велику роль грає інтелігенція, а спеціально академічна молодіж в житті кожного поневоленого народа — той арозуміє з якими надіями звертається народ до такого конгресу.

На жаль останній конгрес нашої академічної молодіж міг тільки възбудити у нас сам сум. В рефератах, дискусіях, в промовах так й відбивалось духове убожество цвітущого народу. Переважаюча більшість тої молодіж — націонал-демократична — се хибно добрі виборчі крикуни, в найліпшім разі охочі і здібні до університетських буч — но школи культурні та інтелігентні суспільні і народні робітники. Навіть нечисленні радикали і симпатичні соціалдемократи, які ще з яким таким європейським знаном могли як так ратувати престіл академічного конгресу і ті не змогли затерти того прикрого вражіння що в культурнім розв'язку наша академічна молодіж і українська інтелігенція, погнули ся о 25 літ в зад.

Недавно тому ще перейшли резолюції — несмійте ся товариші — націоналізації школи і духовенства.

В тім бачив академічний конгрес „поступової“ української молодіж спасення України і розв'язку соціального питання.

Прикро — але якось хочеть ся сказати молодій генерації нашої інтелігенції, панове не робіть шопок та сьміху, але сідайте ще раз на книжку, а то шкода що мужицький нарід з останнього вивів Вас в пани.

Се в першій мірі повинні сказати тім молодіж зі університетських професорів і послів, які так само мудоу по „академічному“ конгресу.

Замість поважного академічного конгресу — вишцов звичайний рутенський празник.

А. Ч.

В справі організатора на Заході.

Пару неділь тому назад упавша релі відрубала т. П. Ризюкови палець, а другий дуже потовкла. Товариш робив в Едмонтоні при електричних трамваях. Вістка про нещастя з тов. П. Ризюком широко рознеслась по Заході, бо не один він відділ організував там, не одного зробив соціалістом, а підчас безголов'я вчиненого Кремарівщиною, перший повстав до боротьби і вивів партію з занепаду. Товариші міркують тепер поспішити тов. Ризюкови з матеріальною допомогою. То дуже добре. Але ще ліпше було б, коли наша Федерація назначила тов. П. Ризюка своїм організатором на Бр. Колумбію і Альберту. Звичайно за роботу треба буде т. Ризюкови надгородити. Се на-

себе має взяти Центральний Заряд і Видавничі Спілка, а коли зорганізують ся західний окружний комітет, тоді він буде дбати про своїх урядників.

Коли що робимо, то робім так, щоб другий раз не переробляли. Коли стали соціалістами, то здобуваємо соціалізм! Коли організуємо партію, так на місцях підвалинах.

Oshawa, Ont.

Дня 14 липня загостив до нас організатор т. Гнида. Тутешні робітники склали віче протесту проти безробіття, а на котрім прийнято ті самі точки резолюції що в Монтреалі і Отаві. На організаційний фонд Федерації зложено \$3.20.

І. Гордій,